

YH 9lk – VSOP					
T1-T2 ei käytetä arvosanan muodostumisen perusteena. Huom. Itsearviointi.					
Yksilö ja yhteiskunta (S1, S2): <ul style="list-style-type: none"> • Yhteiskunta ja sen jäsenet • Hyvinvointivaltio ja sen palvelut • Erilaiset perheet ja parisuhteet • Avioliiton purkautuminen • Perinnönjako ja testamentti 		Turvallinen yhteiskunta (S1, S2): <ul style="list-style-type: none"> • Oikeusvaltio • Kansalaisen oikeudet ja velvollisuudet • Poliisi • Oikeusjärjestelmä • Rikos ja rangaistus • Turvallisuuspolitiikka ja maanpuolustus 		Talous (S1, S2, S3, S4): <ul style="list-style-type: none"> • Oma talous • Kotitaloudet • Julkinen talous • Euroopan unioni • Globaali talous • Yrittäjyys • Kuluttaminen • Työelämä • Talousjärjestelmät • Suhdannevaihtelut 	Vaikuttaminen ja päätöksenteko (S2, S3): <ul style="list-style-type: none"> • Kansanvalta • Kansalaiset voivat vaikuttaa • Puolueet ja kansalaisjärjestöt • Vaalit ja päätöksentekojärjestelmä • Media vallan välineenä • Euroopan unioni
Esimerkkejä opiskelu- ja suoritustavoista <ul style="list-style-type: none"> • aineet ja esseet • asiantuntijavierailut koululla ja etäyhteyksillä • draamaharjoitus (oikeuskäsittely, häät, kokouskäytänteet) • keskustelut, väittelyt, paneelikeskustelut • kuvalliset/kirjalliset harjoitteet • käsitekartta • laminoidut kuvat • pelillisuus (Taloussankari, sijoitusharjoitukset) • podcastit ja blogit • portfolioit ja oppimispäiväkirjat • projektityöt • ryhmätehtävä, paritehtävä • suulliset työt ja esitelmät • uutiset, dokumentit ja elokuvat • videot ja kuvat • vierailut (oikeussali, eduskunta, poliisilaitos, maistraatti, yrityskylä, yrittäjävierailut) • visuaalinen tuotos (esim. sarjakuva, kuvakooste, mainos, piirros, mielenosoitusjuliste). 					
SISÄLTÖALUE TAVOITTEET	Opiskeltava sisältö	Lisähuomioita	Näyttötavat, suunnitelmat, omat ideat esim. opintokokonaisuuksista	Aikataulu/ suoritettu	
S1 Jyväskylässä arvioidaan T1-T4, T6-T7, T9 (T1-T4, T6-T7, T9)	S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta: Perehdytään yksilön vastuisiin, velvollisuuksiin, oikeuksiin sekä oman elämän ja talouden hallintaan. Paneudutaan erilaisiin mahdollisuuksiin oman tulevaisuuden suunnittelussa tutustumalla työelämään ja elinkeinoihin. Käsitellään sekä oman että lähiyhteisöjen, kuten perheiden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämistä.	Lihavoinnit tehty taulukon yläosan paikallisiin tarkennuksiin.			

<p>S2</p> <p>Jyväskylässä arvioidaan T1-T4, T6-T7, T9</p> <p>(T1-T4, T6-T7, T9)</p>	<p>S2 Demokraattinen yhteiskunta: Paneudutaan demokraattisen yhteiskunnan ja oikeusvaltion periaatteisiin ja toimintatapoihin. Opetuksessa perehdytään ihmisoikeuksiin ja niihin liittyviin kansainvälisiin sopimuksiin. Opetuksen sisältönä ovat yhteiskunnan rakenteet ja vallankäyttö. Tarkastellaan lisäksi mielipiteiden kanavoitumista yksilön, järjestöjen, median ja julkisen vallan toiminnaksi ja päätöksenteoksi Suomessa ja kansainvälisesti.</p>			
<p>S3</p> <p>Jyväskylässä arvioidaan T1-T4, T6-T7, T9</p> <p>(T1-T4, T6-T7, T9)</p>	<p>S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen: Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisen vaikuttamisen kanaviin ja keinoihin. Harjoitellaan yhteiskunnallisessa osallistumisessa, työelämässä ja taloudellisessa toiminnassa tarvittavia taitoja luomalla aitoja tilaisuuksia koulun arjessa aktiiviselle, vastuulliselle ja rakentavalle yhteistyölle ja vaikuttamiselle myös yhteistyössä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.</p>			
<p>S4</p> <p>Jyväskylässä arvioidaan T1-T4, T6-T7, T9</p> <p>(T1-T4, T6-T7, T9)</p>	<p>S4 Taloudellinen toiminta: Perehdytään talouden peruskäsitteisiin, ilmiöihin ja keskeisiin toimijoihin sekä tarkastellaan taloutta myös kestävä kehityksen ja erilaisten taloudellisten toimijoidennäkökulmasta. Lisäksi perehdytään talouden ja hyvinvoinnin kysymyksiin muun muassa työn, ammattien ja yrittäjyyden kautta. Talouden ilmiöiden tarkastelussa huomioidaan paikalliset ja globaalit näkökulmat.</p>			